

Lessons learned t.b.v. mogelijke tweede coronagolf voor onze jeugd

Aanleiding

In het MT is geconstateerd dat we lering moet trekken uit de afgelopen coronaperiode met als doel om beter voorbereid te zijn voor een mogelijke tweede coronagolf dit najaar. Van welke maatregelen weten we dat ze wel/niet effectief waren? En hoe kunnen we dit beter organiseren voor een mogelijke volgende keer? Welke maatregelen zouden we willen als er tweede golf komt? Voorbeelden: OMT adviseerde van begin af aan om scholen niet te sluiten, maar dit gebeurde onder maatschappelijke druk alsnog. Wat is er nodig om scholen bij een volgende coronagolf wel open te houden of wat is de afweging als je kiest voor alleen PO en niet VO etc.? Indien tweede golf wat is er dan financieel mogelijk voor bijv. gemeenten en aanbieders. In de afgelopen periode was er lang onduidelijkheid over wat wel/niet mag. Als er weer beperkende maatregelen opgelegd moet worden, hebben we nu dan wel deze duidelijkheid?

Wat verwachten we van jullie?

Het MT wil jullie vragen om op bepaalde thema's de lessons learned in kaart te brengen met mogelijke ideeën om dit een volgende keer beter te doen. Vooralnog gaat het om de volgende thema's:

Thema	Trekker	Samen met o.a.
Jongeren (incl. onderwijs, sport en dansschool)	(10)(2e)	Sport en OCW
Jongeren met een levenslange beperking		DMO en LZ
Financiën aanbieders en gemeenten		Stuurgroep corona
Ambulante jeugdhulp (incl. jeugd-ggz)		CZ
Jeugdhulp met verblijf (incl. dagbesteding)		
Kindermishandeling		GHNT

Per thema willen we antwoorden op de volgende vragen:

- 1) Op welke manier heeft coronabeleid impact gehad op jouw thema? Bijvoorbeeld:
  - o 1,5 meter afstand
  - o Bezoekregeling GHZ en GGZ
  - o Sluiting scholen, sport, cultuur, dagbesteding
  - o Zo veel mogelijk thuisblijven en thuiswerken
  - o Sluiting van sectoren zoals horeca
  - o Capaciteit beschermende middelen (incl. mondkapjes)
  - o Testcapaciteit
- 2) Wat kunnen we leren van de afgelopen periode?
  - o Effectiviteit: van welke maatregelen weten we of het wel/niet heeft gewerkt?
  - o Positieve effecten: wat waren onverwachte positieve effecten?
  - o Kennis: wat willen we nog laten toetsen de komende periode?
  - o Verwarring: Waarover was er veel verwarring? En is die verwarring er nog?
  - o Communicatie: wat ging goed en wat moet strakker bij een volgende keer.
- 3) Zijn de ontwikkelde producten nog bruikbaar (handreikingen, richtlijnen, protocollen)?
  - o Actueel: Zijn de producten nog actueel voor een mogelijke tweede coronagolf?
  - o Nieuwe producten: moeten we in de luwte ons voorbereiden door ontwikkelen van nieuwe producten?
- 4) Hoe verliep het proces intern rijksoverheid?
  - o Werd de urgentie ook gedeeld door andere directies/ministeries?
  - o Was de taak- en rolverdeling tussen directies/ministeries duidelijk?
  - o Vielen er onderwerpen tussen wal en schip (bv zomerkampen, kinderen/volwassen met chronische beperking)
  - o Zijn er zaken die we in luwte moeten bespreken in voorbereiding op een tweede coronagolf?
- 5) Hoe verliep het proces met partners buiten de rijksoverheid?
  - o Met stuurgroep Corona zorg voor de jeugd
  - o Met ...
- 6) Gekeken naar bovenstaande wat is jouw advies voor eventuele tweede golf aan het MT

Wanneer en hoe willen we dit bespreken?

Het MT zou bij voorkeur dit voor de zomer willen bespreken, maar dit is behoorlijk kort dag. Daarom het voorstel om bij het strategisch MT van 13 juli te bespreken hoe ver we zijn (dus hoeft niet 100% gereed te zijn) aan de hand van onderstaand format. Graag uiterlijk donderdag 9 juli aanleveren bij (10)(2e) Bij het strategisch MT zullen we de vervolgstappen bespreken.

Neem bij vragen gerust contact met me op, maar dan wel aankomende week (i.v.m. mijn vakantie).

Format Lessons learned t.b.v. mogelijke tweede coronagolf voor onze jeugd

Graag onderstaand format invullen in max. 3 A4.

Thema: Jongeren (incl. Onderwijs, sport en dansschool)

Trekker: (10)(2e)

Impact corona

Impact van corona op jongeren in algemene zin en jongeren in de jeugdzorg is heel groot geweest, met name het sluiten van scholen, kinderopvang/bso, aanpassing /sluiting dagbesteding en behandeling, aangepaste bezoekenregeling, impact op uitgaansleven, gezinsleven, sportmogelijkheden en inkomenspositie, en de 1,5 meter regel zeker in verhouding tot de geringe mate van risico en besmettingsgevaar van kinderen onder de 18 jaar.

Geleerde lessen

- Bij nieuwe golf direct recht doen aan de geringe gevaren voor jongeren en keuzes hierop baseren. Dit roept bijv. de vraag op of op scholen wel opnieuw moeten sluiten of dat dit niet alleen moet bij bewezen uitbraak op een school? Niet afgestemd met OCW.
- Dagbesteding en behandeling kan gewoon worden doorgezet tenzij er op lokaties corona uitbraak is/ komt
- Positief is geweest
  - het in sneltreinvaart organiseren van afstandsonderwijs
  - de rust die het sluiten van fysiek onderwijs voor kinderen die niet goed mee kwamen in het onderwijs heeft opgeleverd en daarmee ook voor de gezinnen waarin dit speelt. Ook in zekere zin erkenning voor soms al jarenlange strijd .
  - Door OCW is kerngroep ingericht die gaat evalueren/leren om afstandsonderwijs ook structureel te behouden binnen het onderwijs.
  - het in beeld krijgen en houden van kwetsbare kinderen en de behoeften van kinderen (computer, ondersteuning bij huiswerk, werkruimte thuis etc).
  - inrichten van de (nood)opvang van kwetsbare kinderen
  - versnelling ontwikkeling digitale contacten/E-health toepassingen
  - hoewel de combinatie van thuiswerken en onderwijs stress geeft voor veel ouders /gezinnen heeft dit ook positieve effecten op het gezinsleven, zich op ontwikkeling van kinderen, het contact tussen ouders en school etc.
  - Onverwacht positief is toch wel de samenwerking tussen gemeenten, opvang en onderwijs en zorgpartijen die heel vlot en effectief is gebleken
  - Verwarring: met name over de beschermingsmiddelen (wanneer wel en niet), de verschillende regels tav vervoer in de zorg en op school; het verschil in regels tussen jongeren onderling en de regels tussen jongeren en volwassenen en wat gold nu voor kinderen met een beperking vs volwassenen met een beperking.
  - dagbesteding die wel (hoewel beperkter dan normaal) open bleef is zeer creatief geweest in bieden van opvang, activiteiten en ontlasting van de gezinnen op 1,5 meter
  - belang en bereik jeugdorganisaties (scouting etc.), doordat ze geheel gedecentraliseerd zijn (geen subsidierelatie met Rijk) en informele activiteiten bieden (dus geen bedrijf of zorg op opvang en en ook geen sportvereniging) vallen ze beetje tussen wal en schip
- Kennis: vooral kennis over kwetsbaarheid van kinderen/gezinnen met chronische aandoeningen/beperkingen en hoe hier mee om te gaan. Welke handvatten kunnen we deze gezinnen bieden om toch zoveel mogelijk te kunnen blijven deelnemen aan de samenleving
- Communicatie:
  - Voorlichting via het NJI moet behouden blijven / strakke afstemming van het beantwoorden van vragen en de korte lijnen zowel met NJI als de sectoren als nieuwe vragen zich aandienen

--

Producten (handreikingen, richtlijnen, protocollen) nog up-to-date

- Handreiking dagbesteding in 1,5 meter samenleving blijft up to date
- Handreiking vervoer
- Vragen en antwoorden over vrijetijdsbesteding, vakanties, zomerkampen, elkaar zien op NJi.nl
- Protocol zomerkampen door sector zelf opgesteld

Interne proces Rijksoverheid

- Afstemming binnen VWS tussen DMO/ LZ en Jeugd kan strakker. Mn. op punt van dagbesteding en vervoer en overleg hierover met de KNV. Ook waren er verschillende uitleggen over hoe om te gaan met kinderen met een beperking
- er werd pas vrij laat een werkgroep kwetsbare groepen ingericht binnen VWS. Daarbij is behoorlijke monitoring en dashboard opgetuigd maar ging vooral over verpleeghuiszorg en niet over jeugd. Laatste tijd is die werkgroep niet meer bij elkaar gekomen. Was op een gegeven moment onduidelijk wat doel van werkgroep was..
- proces stellen van (onderzoeksvragen/adviezen aan het RIVM / outbreakmanagement team liep wel goed
- VWS had geen formele rol bij het sluiten van de scholen, de afspraken over noodopvang/kwetsbare gezinnen. Op zich is dit goed gegaan maar het zou toch fijner zijn als er ook een formele positie ingenomen kan worden.

Externe proces Rijksoverheid

- Call stuurgroep zorg voor jeugd werkt goed
- Monitoring noodopvang/kwetsbare jeugd door Oberon bij gemeenten/scholen.
- Contacten met jeugdorganisaties (scouting) aangehaald ivm hun lobby en afstemmen zomerkampen.

Overige opmerkingen
Jullie advies

Zolang jongeren geen risico groep zijn /blijven geen drastische maatregelen meer treffen voor jongeren, zeker niet waar het gaat om contact tussen jongeren onderling.